

due to the constant technological modernization of medical and diagnostic departments of clinical medical centers.

The maximum approximation of the professional training of future specialists to the requests of employers provides specialized medical institutions with qualified personnel that do not require professional adaptation. The opportunity for university graduates to get a job in the organization where they are trained creates a high motivation to acquire knowledge.

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО

*Анісімова С.В., доц., к.геогр.н.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
Харків, Україна
svitlanaanisimova@meta.ua*

В даний час людство вступило в епоху, що вимагає формування нової шкали моральних цінностей, нової моралі і гуманістичних ідей. Перехід світової спільноти на модель сталого розвитку вимагає кардинальних змін у свідомості і діяльності людей і, перш за все, - в науці і освіті. Світовою спільнотою визначена роль екологічної освіти як одного з найважливіших чинників подолання глобальної екологічної кризи.

Сьогодні наука екологія надає потужний вплив на освіту, що виявляється в переорієнтації цілей і зміні споживацького ставлення до природи на нову систему екологічних цінностей. Необхідною стає не система засвоєних екологічних знань, а готовність людини до еколого-орієнтовної практичної діяльності і сформованість наукового світогляду, який проявляється в подоланні відчуженості людини від природи і соціуму.

У сучасну епоху тільки біосферний, глобально орієнтований світогляд, при якому акценти переносяться на розуміння зв'язків живої та неживої природи, природи і суспільства, на умови їх стійкості, має істотне значення, що диктує необхідність формування наукового світогляду на основі цілісної наукової картини світу і необхідності професійної спеціалізації освіти.

Узагальнення соціально-педагогічних і методичних особливостей сучасного етапу розвитку екологічної освіти для сталого розвитку дозволяє сформулювати його мету як освоєння екологічної компетенції, результатом чого буде, відповідно, екологічна компетентність учнів.

Аналіз підходів до екологізації освітньої галузі показує, що існують різні способи здійснення даного процесу, кожен з яких в реальній практиці, як правило, спрямований на пріоритетне формування тих чи інших компонентів екологічної культури і компетентності.

Розглядаючи способи організації екологічної освіти, характерні в даний час для середньої загальноосвітньої та вищої школи можна виділити різні його моделі, а саме:

- включення екологічної інформації в традиційні предмети;
- вивчення питань охорони навколишнього середовища в спеціально виділеному предметі;
- формування екологічних знань в різних навчальних предметах, а потім їх інтегрування в окремий предмет;
- повна реформа навчального процесу.

Разом з тим слід зазначити, що більшість шкіл в країні працюють по першій моделі.

Створення системи екологічної освіти вимагає нової парадигми: екологічна освіта – це не частина формальної освіти, а його новий сенс, його мета [1].

Процес екологізації зачіпає як навчальну, так і позаучбову діяльність студентів, будується на принципах цілісності, єдності і наступності всіх ланок і етапів навчання, а також на встановлення міжпредметних зв'язків та інтеграції навчальних дисциплін.

Інформація з проблем навколишнього середовища вводиться в основні навчальні курси з урахуванням специфіки кожного предмета. Це можливо реалізувати в курсі теоретичних і практичних занять, по закінченні викладу теми (розділу), в кінці вивчення всього курсу.

При цьому екологічному змісту має бути чітко визначено місце в кожному розділі. Слід також здійснювати взаємозв'язок екологічних, природоохоронних та виховних аспектів досліджуваного матеріалу, ретельно продумувати методику викладу матеріалу.

Загальна школа формує основи екологічної культури та екологічного мислення, а вищі продовжують цю роботу в формуванні екологічної складової професійної діяльності.

Але екологізація освіти не вичерпується цим, вона має на увазі ще й екологічне мислення, яке є складовою професіоналізму всіх випускників незалежно від напрямку і профілю підготовки.

Як можна досягти проникнення принципів і понять екології в структуру підготовки фахівців?

По-перше. Звичайно, не в процесі включення дисциплін екологічного профілю в навчальні плани всіх напрямків бакалаврату та магістратури (це можна було б назвати екологічною освітою). Екологізація освіти полягає в тому, що формування екологічного мислення стає однією з цілей кожної навчальної дисципліни (природничо-наукової, гуманітарної або технічної) всіх напрямів підготовки.

У такій постановці питання, екологізація виступає не як освоєння нового навчального курсу (нові знання), а як вміння і навички, що здобуваються в ході всього навчання і виховання у вузі, як завдання формування особливого типу

особистості - суб'єкта екологічної культури [1], що реалізує екологічне мислення в повсякденному житті та професійній діяльності.

По-друге. Екологізація освіти включає в себе екологію матеріального та інформаційного середовища ЗВО.

По-третє. Екологізація освіти передбачає створення особливої атмосфери взаємодій суб'єктів освітнього процесу (екологію спілкування): адміністрації вузу - навчально-допоміжного персоналу - педагогів - студентів - роботодавців.

По-четверте. Екологія навчання: як формулюються цілі та завдання навчання? Як відбувається взаємодія викладачів і студентів у процесі навчання? Як завдання екологізації мислення присутній в формулюванні предмета дисципліни, цілей навчальних занять, в формах і методах організації навчання, у поза навчальної діяльності студентів?

Зараз, безумовно, проблематично говорити про усвідомлення педагогами екологічної складової освіти (особливо це відноситься до їх повсякденної практичної навчальної діяльності, яка визначається навчальними планами і робочими програмами дисциплін).

Педагог-предметник не екологічних дисциплін не ставить перед собою завдання формування екологічного мислення студентів засобами свого курсу.

Але це те, що обов'язково має проектуватися на етапах створення робочої програми дисципліни і при підготовці до занять зі студентами, так як екологічне мислення та екологія взаємодій (взаємна підтримка) педагогів і учнів, по суті, є гуманізацією освіти.

Людина відкрила екологічний погляд на світ і усвідомила свою відповідальність перед іншими живими істотами і середовищем існування, і саме тому екологія діяльності та мислення є специфічно людською якістю. Чим більш екологічні діяльність і свідомість людини, тим більше він людяний.

Великий філософ ХХ століття виголосив: «Мова є будинок Буття »[2]. Людина винайшла мову, щоб вимовити на неї слово в захист природи і на цій основі, організувати свою природоохоронну та природозберігаючу діяльність.

Мета сучасної (екологічної) освіти – сформувані екологічне мислення та екологічну особистість як передумови екології діяльності та повсякденного життя людини.

Екологічне мислення характеризується цілісністю, багатогранністю, відповідальністю перед природою, здоров'ям і життям людей і інших живих істот. У цьому мисленні Земля, космос, людина, освіта, учні, студенти, педагоги і їх взаємодії розглядаються як екосистеми.

Екологічне мислення - мислення стратегічне і гуманне.

Екологізацію освіти можна розуміти як формування в учнів характеристик цього мислення і його реалізацію в їх повсякденному і професійному житті.

Кафедра екології займає особливе місце в екологізації освіти в ХНАДУ в силу специфіки своїх об'єкта і предмета діяльності. Природне, антропологічне і технічне переплетені в об'єкті вивчення і діяльності студентів і педагогів кафедри, що робить екологічний погляд на світ природним для них.

Місією кафедри екології ХНАДУ може стати екологізація суспільства через діяльність його випускників, які втілять екологічний імператив в середовищі повсякденної і професійної взаємодії з іншими людьми, спілкуванні і вихованні. Таким може бути ідеал професійної освіти для студентів і випускників технічного ЗВО.

Перелік посилань:

1. Концепция общего экологического образования в интересах Устойчивого развития. - URL: <https://cloud.mail.ru/public/vAAH/cHLYUd4er>.
1. Хайдеггер М. Время и бытие: статьи и выступления; пер. с нем.
2. М. : Республика, 1993. - 447 с.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

***Босак П.В., к.т.н., Попович В.В., проф., д.т.н.,**
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
Львів, Україна
pasha.bosak@ukr.net*

Насьогодні ступінь антропогенного навантаження на довкілля досягнуло критичного рівня і це спонукало міжнародне співтовариство до посилення співпраці у сфері зменшення тиску на екосистеми регіонів та світу в цілому. Досягнення амбіційних цілей, які було визначено в останніх міжнародних екологічних договорах, передбачає координацію діяльності та сувору дисципліну учасників у реалізації природоохоронних проєктів. Окрім суб'єктів реалізації природоохоронних стратегій на державному рівні, значна відповідальність за зниження тиску на екосистему лежить на суб'єктах господарювання, діяльність яких має наслідком забруднення довкілля. У цьому зв'язку посилюється важливість забезпечення усіх рівнів управління якістю довкілля кваліфікованими професійними працівниками. Одним із основних завдань цих фахівців є здійснення багаторівневої та багатофакторної оцінки якості довкілля.

Серед основних завдань дисципліни «Система якості навколишнього середовища» є:

- формування комплексного бачення проблематики зміни стану довкілля унаслідок антропогенного впливу та оволодіння інструментарієм з оцінювання (поточного стану якості довкілля, динаміки стану біоти у зв'язку із впливом негативних та позитивних факторів);
- набуття умінь з управління екологічними проєктами з контролю якості довкілля;